
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Versenyképesség, állami szerep, állammenedzsment

Domokos Lászlónak,
az Állami Számvevőszék elnökének előadása
az 54. Közgazdász-vándorgyűlésen

Kecskemét
2016. szeptember 17.

Az előadás tézise

Magyarország versenyképességét számottevően befolyásolja a közpénzek elköltésének eredményessége és hatékonysága, az állammenedzsment színvonala.

A kormányzati szektor centralizációs és újraelosztási arányai eredményszemléletben

Év	Centralizációs arány % (kormányzati szektor bevétele/GDP)	Újraelosztási arány % (kormányzati szektor kiadása/GDP)	Centralizációs arány –újraelosztási arány
2006	42,3	51,7	-9,4
2007	45,0	50,1	-5,1
2008	45,1	48,8	-3,7
2009	46,1	50,7	-4,6
2010	45,0	49,6	-4,6
2011	44,3	49,7	-5,4
2012	46,3	48,6	-2,3
2013	47,0	49,6	-2,6
2014	47,5	49,8	-2,3
2015	48,7	50,7	-2,0

Forrás: Eurostat adatai

A kormányzati szektor alacsony hiánya versenyképességi tényező

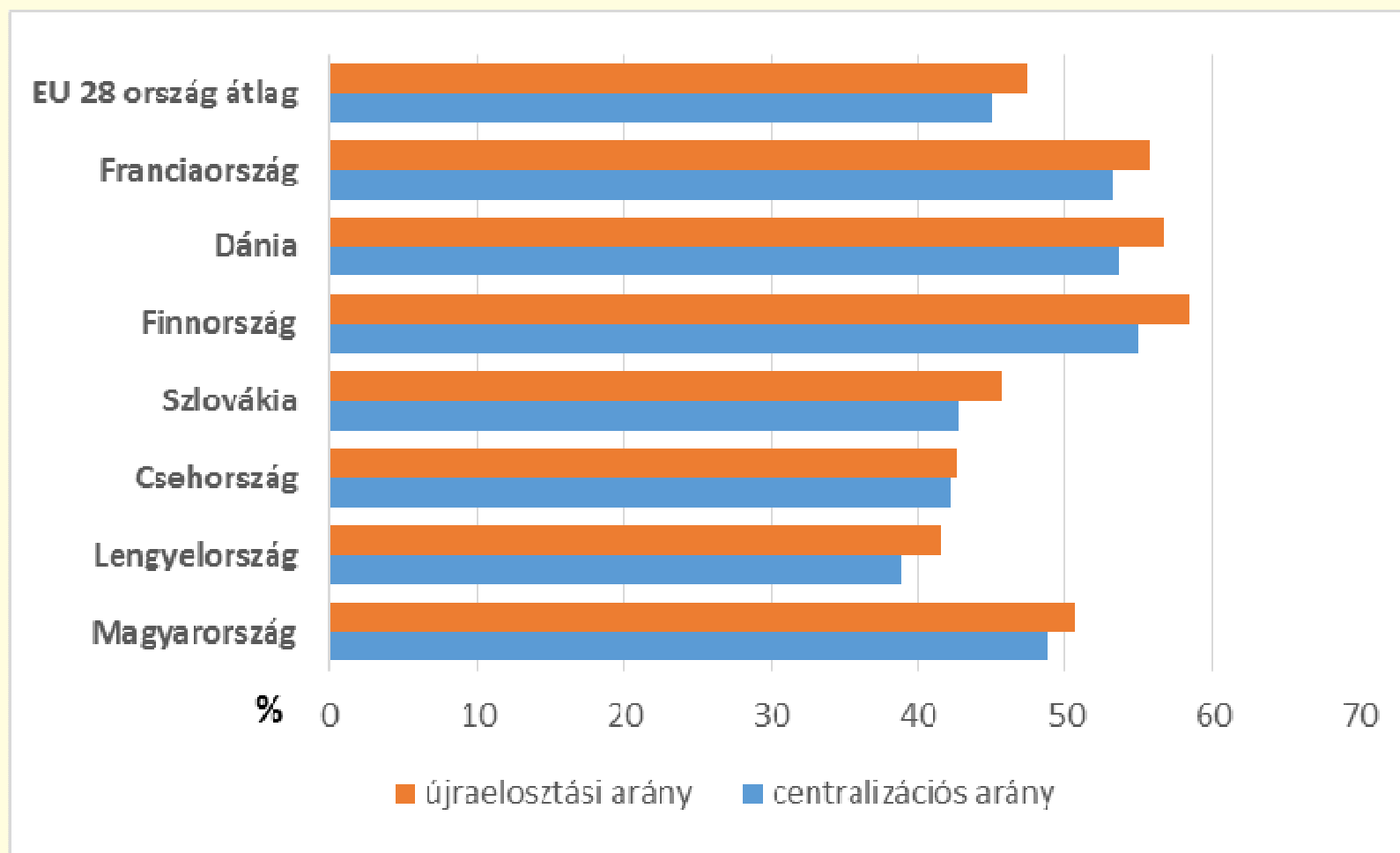
- A túlzott mértékű hiány
    - gerjeszti az inflációt
    - hazai forrásból történő finanszírozása a gazdasági szereplők elől von el erőforrásokat,
    - külső eladósodottsághoz vezethet.
  - Ezt szenvedték el 2004 és 2010 között.
  - 2012 óta a versenytársakéhoz hasonlóan alacsony kamatszint és inflációs szint alakult ki Magyarországon, ami kedvező makrogazdasági keretet teremt a gazdasági szereplők versenyképességének növelésére.
-

Magyarország Alaptörvénye N) cikk

- „(1) Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.
  - (2) Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.
  - (3) Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani”.
  - **Következmény: Magyarország központi költségvetésének kiegyensúlyozottsága, a költségvetés hosszabbtávú fenntarthatósága alkotmányos alapkövetelménnyé vált.**
-

A centralizációs és újraelosztási arány 2015. évben országoként

Forrás: Eurostat

Az államháztartás adó- és járulék bevételei (a GDP %-ában) 2015-ben és 2016-ban

---

7

	2015 terv	2015 előzetes tény	2016 terv	2016 várható
Adó- és járulékbevétel	37,9	39,2	37,3	38,8

Forrás: Magyarország Konvergencia Programja 2016-2020

Fenntartható kifizérítés

- A magas jövedelemcentralizációt 2015-ben és 2016-ban is az adó- és járulékbevételek a tervezettet meghaladó ütemű növekedése eredményezi.
  - Ez részben a gazdaság kifizérítése érdekében tett intézkedéseknek a hatása.
  - A gazdaság kifizérítésre, az adóbeszedés hatékonyságának fokozására további lehetőségek kínálkoznak.
  - Az adóbeszedés hatékonyságának fokozása nem öncél, hanem eszköz az adókulcsok csökkentésére, ezáltal a gazdaság versenyképességének javítására.
  - A gazdaság kifizérítéséből eredő többleteket az állam kisebb adókulcsok vagy célzott kedvezmények formájában hagyja vissza az adózóknál!
-

A gazdasági növekedés és a közvetlen állami kereslet kapcsolata

- A költségvetési centralizáció gyorsütemű csökkentése rövidtávon biztosan a gazdasági növekedés lassulásához vezetne.
- Az adott év gazdasági növekedésére nézve pozitív hatása van, ha a kormányzat többet költ dologi kiadásokra és főleg felhalmozásra.

A GDP és közvetlen állami kereslet alakulása 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
GDP reálértékének változása	1,8	-1,7	1,5	3,7	2,9
Közvetlen állami kereslet/GDP	13,6	12,7	13,5	15,3	16,5

Forrás: A KSH és az NGM adatai alapján saját összeállítás

Az államháztartás kiadási szerkezete funkcionális bontásban (pénzforgalmi szemléletben, %)

Megnevezés	2011	2012	2013	2014	2015
Állami működés	19,1	15,1	16,6	17,8	16,8
ebből: - általános közösségi szolgáltatások	13,9	9,6	11,5	12,9	11,5
Jóléti funkciók	57,6	58,9	57,1	55,0	56,1
ebből: - oktatás	10,8	10,3	10,1	10,3	10,7
- egészségügy	8,8	8,6	8,5	8,4	9,3
- társadalombiztosítási és jóléti szolgáltatások	32,3	33,9	32,5	30,1	29,5
Gazdasági funkciók	13,1	15,5	17,3	18,4	19,7
Államadósság kezelés	7,7	8,7	8,6	8,7	7,1
Funkcióba nem sorolható tételek	2,5	1,8	0,4	0,1	0,3
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: NGM

Versenyképesebb szerkezet és minőség

- 2015-ben emelkedett az oktatás és az egészségügy részesedése. Fedezetét az állami működési kiadások és az államadósság-kezelési kiadások részarányának csökkenése teremtette meg.
  - A struktúra a versenyképesség irányába mozdult el. Valódi versenyképesség javulásról akkor beszélhetünk, ha a több közpénz felhasználó területeken a nyújtott szolgáltatás minősége is javul.
  - A gazdasági funkciók részesedés az államháztartás összes kiadásán belül folyamatosan nőtt.
  - A gazdasági funkciók irányában történő elmozdulás következett be az önkormányzatok költségvetési kiadásainak szerkezetében is.
-

Gazdaságosságot és hatékonyságot szolgáló költségvetési előirányzatok

---

- Gazdaságossági szempont: az előirányzat felhasználásánál a megtakarítás célszerű.
  - Hatékonysági szempont: az előirányzat kezelője az adott összegből minél több és jobb ellátást biztosítson az arra jogosultak számára.
  - Az előirányzatok fenti módon történő minősítését célszerű lenne összekötni az ún. felülről nyitott előirányzatok körének felülvizsgálatával.
  - A magyar állam nagyságrendileg 3500 milliárd forintot költ el gazdasági funkciókra. Ezen összegekkel szemben mindenképpen meg kellene követelni a közpénzek eredményes és hatékony felhasználást.
-

Az állammenedzsment megújítása

- A közpénzek eredményes felhasználásának követelményei:
    - minden egyes adóforint elköltése elé célt, eredménykövetelményt kell állítani;
    - a célok elérését mérni kell (például a vagyon változását értékelni kell);
    - minden forint elköltésének legyen személyi felelőse, aki elszámoltatható a közpénz szabályos és eredményes elköltéséért;
    - a pénz elköltését évről-évre ellenőrizni kell.
-

Az ÁSZ törekvései

- Az ÁSZ
    - az Alaptörvény követelményeivel összhangban feltárja, ha a közpénzeket szabálytalanul, pazarló módon használják fel,
    - nagy súlyt helyez arra, hogy ez ne maradjon következmények nélkül, azaz a közpénzek hiányos kezelésének meglegyen a személyi következménye;
    - jó gyakorlatok terjesztésével, elemzések végzésével, képzések katalizálásával elősegíti, hogy a pozitív folyamatok erősödjenek meg a közsférában.
  - A közintézmények és a köztulajdonú vállalatok irányításában legyenek jelen a korszerű menedzselési módszerek. Egyúttal érvényesüljön az átláthatóság, az elszámoltathatóság és az integritás követelménye.
-

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

